

Column KEO Kennismail van Allard Bruinshoofd: De Europese broedertwist

Met toenemende verbazing en onbegrip heb ik de afgelopen anderhalve maand de Europese politici weer uit niets onenigheid zien maken. Kort gezegd maakten Noord-Europese politici een hoop tamtam rondom Griekenland en eisten zij aanvullende maatregelen waarover met dat land al lang afspraken zijn gemaakt.

Een –wegens ruimtegebrek onvolledige– samenvatting van mispeer tot schertsvertoning. Zo werd scherp gesteld dat de Grieken door moeten gaan met bezuinigen, anders stroomt er geen Noord-Europees steungeld meer naar het land. Een open deur, want dit is precies het doel van de driemaandelijke missies van de Europese Commissie, de ECB en het IMF naar Athene; bezien of er voldoende voortgang is gemaakt op de gemaakte afspraken om de volgende tranche steungeld vrij te geven. Daarnaast suggereerden de politici dat extra steungeld aan de Grieken enkel tegen onderpand beschikbaar zou worden gesteld. Klinkt als een heel vernieuwende eis, maar lag eigenlijk al in de bezuinigingsplannen besloten zoals die medio 2010 werden opgesteld. Richt een investeringsfonds op waarin men kan beleggen in Grieks vastgoed in publieke handen. Vervolgens was er de hardnekkige claim dat het steunpotje in 2012 leeg zou zijn. Nee hoor, de pot is over drie jaar uitgesmeerd, waarbij er vanuit is gegaan dat de Grieken in 2012 al een deel zelfstandig zouden kunnen bijfinancieren. Voor 2011 zijn ze geheel voorzien, mits ze aan de bezuinigings- en hervormingsafspraken blijven voldoen waarvan de voortgang dus driemaandelijks wordt gecontroleerd. En ten slotte de schertsvertoning over de privatisering. Daar zouden de Grieken onvoldoende haast mee maken. De Duitse regering sprak zelfs haar teleurstelling uit dat er langs die weg nog niet één enkele euro was opgebracht. Nogal wiesdes, als je met de Grieken in eerste instantie afspreekt dat privatisering pas vanaf 2012 gaat spelen, omdat eerst het echte begrotingslek boven moet komen.

Er was geen directe druk om tot zaken te komen en de Noord-Europese politici hebben die ruimte ruimschoots benut om een beeld voor het eigen electoraat neer te zetten waarin zij de regie weer volledig in handen hebben en de tanden laten zien naar de luie, nu al bezuinigingsmoeie Grieken die onze zuurverdiende centen niet krijgen als ze er niet hun stinkende best voor doen. De Nederlandse regering voegde daar bij monde van minister Verhagen nog aan toe: "Het kan niet zo zijn dat in sommige landen mensen op hun 55e met pensioen gaan, in de zon gaan zitten en op de pof leven, terwijl andere landen tot hun 67e moeten doorwerken." Jawel, weer het beeld oproepend van die hardwerkende Noord-Europeaan en zijn luie zuiderbroeder. Maar wij werken in Noord-Europa –en zeker in Nederland– toch helemaal niet tot ons 67e? Volgens de internationaal vergelijkende cijfers van de OESO gaan we in Nederland effectief met 62,1 jaar met pensioen (en dan hebben we grotendeels in deeltijd gewerkt!) en doet men dat in Griekenland met 61,9 jaar. Anders gezegd: tegenover elke Griek die op zijn 55e in de zon gaat zitten, werken tientallen anonieme Grieken ruimschoots tot hun 65e door. Bovendien heeft Griekenland vorig jaar het pensioenstelsel ingrijpend hervormd en onder andere de officiële pensioenleeftijd naar 67 opgetrokken. De Ieren verhoogden de pensioenleeftijd zelfs naar 68 jaar. En wij in Nederland moeten die stappen nog definitief gaan zetten en wijzen daarbij nog het belerende vingertje.

Het vervelende is dat al de stevige praat vanuit Noord-Europa het risico op vervelende bijwerkingen met zich meedraagt. Bijvoorbeeld dat de hardwerkende Grieken - jawel daar zijn er vele van- zich nauwelijks kunnen onttrekken aan het idee dat zijn Noord-Europese broeders er enkel op uit zijn hem te vernederen en het vel over de neus te trekken. Niet het beste recept tegen mogelijk opspelende bezuinigings- en hervormingsmoetheid, lijkt mij zo.

juni 2011